

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a

dr. Balogh Anett (1026 Budapest, Hűvösvölgyi út 27.) jogi előadó által képviselt
Argenta Faktor Zrt. (1026 Budapest, Hűvösvölgyi út 27.) felperesnek,

Várhelyi Tamás (8000 Székesfehérvár, Zichy liget 9. fszt. 6.) ügyvéd által képviselt
[REDACTED] alperes ellen,

kölcsönszerződésből eredő tartozás megfizetése iránt indított perében a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2018. június 7. napján kelt 24.P.54.693/2017/11-I. sz. ítéletével szemben a felperes 14. sorszám alatti fellebbezése és az alperes Pf/3. sorszám alatti csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 34.250 (harmincnégyezer-kétszázötven) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.050.000 Ft tőke és ennek 2012. augusztus 28. napjától járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresével megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére.

Előadta, hogy az Erste Leasing Autófinanszírozási Rt. (a cég beolvadását követően Erste Bank Hungary Zrt.) és az alperes között 2007. október 2. napján deviza alapú kölcsönszerződés jött létre gépjármű vásárlása céljából. Az alperes a részletfizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperes jogelődje a szerződést 2010. június 7. napján azonnali hatállyal felmondta. A gépjármű 2010. szeptember 10. napján került vissza a felperesi jogelődhez, aki azt értékesítette és a befolyt vételárral a tartozást csökkentette.

Az Erste Bank Hungary Zrt. a hitelszerződésből eredő követelését 2013. március 28. napján a felperesre engedményezte.

A felperes a kereset összecszerúségével kapcsolatban előadta, hogy a DH2 tv. értelmében az engedményezés időpontjától terhelte az elszámolási kötelezettség, de az alperes a DH2 tv. 7. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére nem nyújtott be elszámolás iránti kérelmet, ezért az elszámolás elkészítésére nem volt köteles.

Az alperes érvénytelenségi kifogásával kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a szerződés megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjában foglalt követelményeknek. A kölcsön forint összegét az ÁSZF 4.1.2. pontjának rendelkezései szerint a forint/devizanem számlakonverziós deviza vételi árfolyam (bázis devizaárfolyam) figyelembe vételével váltotta át. A szerződés megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában írtaknak is, mert a szerződés rögzíti a THM induló mértékét, az ÁSZF pedig annak rendelet szerinti kiszámítási módját. A THM meghatározása során a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően járt el a jogelőd, minden olyan költséget, díjat figyelembe vett, amit a rendelet előír. A szerződés nem sérti a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakat sem, mert a szerződés és az ÁSZF meghatározza az ügyleti kamat, kezelési költség és egyéb díjak mértékét is. Nem semmis a szerződés a Hpt. 213. §(1) bekezdés e) pontja alapján sem, mert az induló részlet összegét a szerződés tartalmazza, ÁSZF 4.1.3. pontja rögzíti a törlesztőrészletek kiszámításának módját, magyarázattal ellátott képlettel együtt.

A jogelőd megfelelően tájékoztatta az alperest az árfolyamkockázattal kapcsolatban is, e vonatkozásban utalt az ÁSZF 4.1.3. és 4.1.4. pontjában lévő képletekre és számítási módszerekre, amiből az árfolyamkockázat is kitűnik, továbbá a szerződés 7. és 10. pontjára és a Hirdetmény 1. pontjára.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen a követelés összecszerúségét vitatta, másodlagosan a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontja alapján a szerződés semmisségére hivatkozott, továbbá állította azt is, hogy a felperesi jogelőd az árfolyamkockázattal kapcsolatban nem nyújtott megfelelő tájékoztatást.

Az összecszerúség körében hiányolta az egyes tételek felszámításának, az elszámolás sorrendjének jogszabályi vagy szerződéses alapját, valamint az elszámolás ellenőrizhető matematikai levezetését. Nem találta értelmezhetőnek, hogy a felperes az egyes teljesítéseket milyen módon, milyen árfolyamon és milyen összegben számolta el. Álláspontja szerint a felperesnek a DH2 tv. 19. § (1) bekezdés és 38. § (6) bekezdés a) pontjában foglalt panasz bejelentés nélkül is eleget kellett volna tennie a teljes körű elszámolási kötelezettségének.

Az alperes a szerződés semmisségét arra alapította, hogy a szerződés nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjának, mert a hitele összegét svájci frank devizanemben nem határozták meg, a rendelkezésre bocsátott okiratok nem tüntetik fel az átváltás utáni svájci frank kirovó összegét. Az átváltási árfolyamot tartalmazó értesítő hiányában a kölcsönösszeg nem határozható meg. Az alperes a szerződés semmisségére hivatkozott a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján is, mert a szerződés nem tartalmazza a THM valós mértékét, továbbá a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, kamatokat, járulékokat. Az alperes állította azt is, hogy a szerződésben nem került feltüntetésre a THM számítása során figyelembe nem vett esetleges egyéb költség sem. Az alperes állította, hogy a felperes nem tett eleget az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének, mert nem hívta fel a figyelmét a szerződéses konstrukció hosszú távú konkrét kockázataira, ebből következően tisztességtelenül terhelte rá az árfolyamkockázatot (rég. Ptk. 209. § (1) bekezdés és 209/A. § (2) bekezdés). A perbeli szerződés árfolyamkockázatot áthárító szerződési kikötése semmis, ezért a marasztalás alapjául nem szolgálhat.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 52.500 Ft perköltséget.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetjogi jogát az engedményezésre tekintettel igazoltnak találta.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen a semmisségre vonatkozó alperesi hivatkozást vizsgálta. A Hpt.

213. § (1) bekezdés a) pontjával kapcsolatban megállapította, hogy a 6/2013. PJE és az 1/2016. PJE határozat alapján nem vezethető le, hogy a szerződés érvénytelen lenne. A jogegységi határozatok azokra a deviza szerződésekre vonatkoznak, amelyeknél a felek szerződésükben a kölcsön összegének kiszámításához a folyósítás napján irányadó átszámítási árfolyam alkalmazását írták elő. A felek közötti szerződés azonban nem ilyen konstrukciót tartalmaz, a forintban nyújtott kölcsön összegét a szerződéskötés időpontjában irányadó CHF deviza árfolyamon határozták meg, ezt igazolja, hogy a szerződés 7. pontjában a hitel devizanemeként svájci frankot jelöltek meg. Mivel a felek más, ettől eltérő árfolyam alkalmazásában nem állapodtak meg, a kölcsön forint és deviza összege is egyértelműen meghatározott, a svájci frank szerződéskötéskori árfolyama határozza meg a folyósított hitel forint összegét.

Az elsőfokú bíróság nem találta érvénytelennek a szerződést a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja - THM valótlanlansága - alapján sem, mert a szerződésben meghatározott THM százalékban kifejezett mértéke a jogszabályi követelménynek megfelel. Ezzel kapcsolatban utalt az ÁSZF 4.5.1. és 4.5.2, 4.5.3. pontjában foglaltakra is, ezek rögzítették a kiszámítás módját és azt, hogy milyen tényezők változása hat ki a THM mértékére. A szerződés egyértelműen az induló THM mértéket tüntette fel, ami magába foglalja, hogy a futamidő alatt az árfolyam- és kamatkockázat miatt a THM mértéke is változhat.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a semmisségi kifogást a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja vonatkozásában is. A szerződés tartalmazta a törlesztőrészlet összegét, amit havi 41.610 Ft volt. A perbeli szerződés a törlesztőrészletek összegét nem a számítás módja és az ehhez szükséges adatok megadásával határozta meg, hanem konkrét forint összegben, a devizanem megjelölése pedig azt tette nyilvánvalóvá, hogy a teljesítést svájci frankban tartja nyilván a felperes. Mindez azt jelentette, hogy a törlesztőrészletek esedékességének időpontjában szükségessé vált az árfolyamváltozásból adódó különbözet érvényesítése. A felperes a törlesztőrészletek változására is felhívta az alperes figyelmét a szerződés 7. pontjában, a törlesztőrészletek jövőbeni változása a törlesztőrészletek meghatározottságát nem érintette. A fizetendő forint részlet esedékesség időpontjában irányadó deviza ellenértéke a szerződés 7. pontja és a szerződés elválaszthatatlan részét képező ÁSZF 4.1.1. - 4.1.5. pontjában rögzített részletes magyarázat és számítási képlet alapján egyértelműen meghatározható volt. Az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy a szerződés tartalmazza a törlesztőrészletek számát és a részletek fizetésének esedékességét is.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az alperesi védekezést az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás vonatkozásában is. Megítélése szerint a felperesi jogelőd a szerződés 7. pontjában megfelelő tájékoztatást nyújtott az alperes számára, a hitelintézet az árfolyamváltozás mértékét nem volt köteles a futamidő egészére előre megbecsülni, nem kellett az alperest tájékoztatni arról, hogyan alakul annak maximális felső értéke. A felperes jogelődje kellő mértékben tájékoztatta az alperest az árfolyamváltozás jövőbeni esetleges kedvezőtlen alakulásáról, annak törlesztőrészletekre gyakorolt hatásáról.

Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy a felperesi jogelőd nyilvánvalóan nem tehetett eleget a DH2. tv. 6. § (1) bekezdésében foglalt elszámolási kötelezettségének, mivel a DH2 tv. 2015. február 1. napján lépett hatályba, azaz a 2013-as engedményezést követően. A DH2 tv. 7. § (1) bekezdése szerint a felperest terhelte volna a DH2 tv. 5. § (2) bekezdése szerinti elszámolás elkészítése az engedményezés időpontjára vetítve, de csak akkor, ha azt az alperes a DH2 tv. 7. § (2) bekezdése alapján igényelte volna. Az alperes ilyen igényt nem terjesztett elő, ezért saját mulasztására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat.

Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a felperesi jogelőd azonnali hatályú felmondásával a szerződés megszűnt, megnyílt a visszakövetelés iránti igény a kölcsön összege tekintetében a régi Ptk. 526. §

(2) bekezdése alapján. A felperesi jogelőd a tartozás összegét csökkentette a biztosító által fizetett 870.300 Ft-tal és a gépkocsi értékesítéséből befolyt 955.500 Ft vételárral. A felperes által nyilvántartott követelés ennek következtében 1.996.009 Ft tőke és ennek késedelmi kamata volt az engedményezés időpontjában. Az alperes javára keletkezett túlfizetés mértékét az elszámolási kötelezettség teljesítéséhez szükséges panasz benyújtásának hiányában már nem lehet vizsgálni.

A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte volna a követelés összecszerúségének bizonyítása, melyről az elsőfokú bíróság a felperest kioktatta. A felperes annak ellenére, hogy a teljes tartozásból csak a keresetben megjelölt tőkeösszeget és kamatát kérte, köteles lett volna a teljes tartozás tételeinek egybevetésével, számszakilag nyomon követhető magyarázattal szolgálni a követelés összegét kitevő valamennyi tétel szerződésből eredő felmerültére és jogcímére. A felperes által becsatolt okiratokból nem lehetett levezetni a perbeli követelés összegét, ezért a felperes a bíróság felhívására köteles lett volna pontos és részletes kimutatással egyértelművé tenni az egyes pénzügyi tételek felmerültét, összecszerúségét és keletkezésének időbeni behatárolását.

Az elsőfokú bíróság a jogalapot igen, de az összecszerúséget nem látta bizonyítottnak, ezért a keresetet az összecszerúség bizonyítottsága hiányában elutasította.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes fellebbezést, az alperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az ítélet keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára. A felperes fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság 8. sz. végzésében felhívta részletes kimutatás csatolására, ezt határidőn belül elkészítette, amiben levezette, hogy a követelés milyen tételekből tevődik összeg. A részletes kimutatáshoz csatolta a számlákat, az egyes tételek jogcímét a keresetlevél már tartalmazta. A felperes kiemelte azt is, hogy amennyiben a bíróság az összecszerúséget továbbra sem látná bizonyítottnak, akkor igazságügyi könyvszakértő kirendelését kérte. Felperes álláspontja szerint a csatolt kimutatások vitatása esetén alperes terhére esett volna annak bizonyítása, hogy a kimutatásokban rögzített befizetéseken kívül egyéb befizetései is voltak, melyek következtében a tartozás már nem áll fenn. Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdése és 164. § (1) bekezdése rendelkezéseit, mert nem folytatta le a bizonyítást, helytelenül értékelte a felek nyilatkozatait, a rendelkezésre álló adatokból helytelen következtetést vont le.

Az alperes csatlakozó fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására irányult a kölcsönszerződés érvényességét érintő rész indokolása tekintetében. Azt kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokolását változtassa meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontja tekintetében és állapítsa meg, hogy ezen jogszabályhelyek alapján a kölcsönszerződés semmis, továbbá állapítsa meg azt is, hogy a felperesi jogelőd az árfolyamkockázat vonatkozásában nem nyújtott megfelelő tájékoztatást az alperesnek, ezen szerződési kikötés a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése, és 209/A. § (2) bekezdése alapján tisztességtelen, ezáltal semmis.

Az alperes fenntartotta azon álláspontját, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja alapján semmis, mert a szerződés csak akkor felelt volna meg a C-126/17. sz. döntésben foglalt világos és egyértelmű megfogalmazás követelményének, ha a következő 3 adatból legalább kettőt tartalmazott volna: a kölcsön összege kirovó pénznemben, a kölcsön összege lerovó pénznemben, az alkalmazott árfolyam megjelölése.

Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy a C-126/17. sz. döntésben foglaltak ellenére miért nem fogadta el a szerződés érvénytelenségére történő hivatkozását amiatt, hogy a szerződés tárgya devizában nem határozható meg.

Az alperes változatlanul állította, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b), c) és e) pontja alapján semmis, ezzel kapcsolatban hivatkozott a Hpt. 212. § - 214. § rendelkezéseire fűzött miniszteri indoklásra is.

Az alperes továbbra is állította, hogy a szerződés nem felel meg az árfolyamkockázati tájékoztató vonatkozásában az uniós döntésekben foglaltaknak. Hivatkozott a 93/13. EGK irányelv 4., 5. cikkére, az Unió Bírósága C-26/13., a C-186/16., valamint C-51/17. sz. döntésére. Hangsúlyozta, hogy a felperesi jogelődnek nem csupán arról kellett volna tájékoztatni az alperest, hogy az árfolyam pozitív és negatív irányban is változhat, hanem fel kellett volna hívnia a figyelmét a konstrukció hosszú távú konkrét kockázataira, annak érdekében, hogy az alperes annak gazdasági következményeit is fel tudja mérni. A felperesi jogelőd nem hívta fel az alperes figyelmét arra, hogy a külföldi kamatlábak emelkedése és forint leértékelődése miatt az adós tartozása olyan mértékben is megnövekedhet, ami számára fizetési nehézséget okozhat. Az alperest tájékoztatni kellett volna arról, hogy az árfolyamváltozás a törlesztőrészek emelkedésén túlmenően a tőketartozást is jelentős mértékben megnövelheti. Az alperes figyelmét fel kellett volna hívni arra is, hogy a deviza alapú kölcsön hosszú távon nem lehet olcsóbb, mint a forint kölcsön, mert a kamatparitás miatt az árfolyamváltozás hosszabb távon szükségszerűen semlegesíti a kamatelőnyt. A felperesi jogelőd által nyújtott tájékoztatás nem tartalmaz kifejezett figyelemfelhívást az árfolyamváltozás futamidő alatt várható minimális és maximális mértékére sem. Az alperes a C-51/17. sz. ítélet 76. pontja alapján kitért arra is, hogy a tájékoztatásnak a szerződés megkötése előtt kellett volna megtörténni, mert csak így tudta volna a fogyasztó mérlegelni, hogy köt-e szerződést a hitelezővel.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte a csatlakozó fellebbezéssel érintett indokolás körében, utalva arra, hogy a csatlakozó fellebbezésben kifejtettek alaptalanok.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte a csatlakozó fellebbezéssel nem érintett körben. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően utasította el a felperes keresetét. Az elsőfokú bíróság a felperest kioktatta a bizonyítási kötelezettségéről, aminek a felperes nem tett eleget. Az alperes hivatkozott a 117.Pf.631.936/2017/3. sz. alatti végzésre, ami részletezi, hogy az összepszerúséget miként kell levezetni és bizonyítani. Ezzel kapcsolatban utalt a 42.Pf.636.119/2017/4. sz. alatti döntésre is, ami tartalmazta, hogy az összepszerúség bizonyításához a számítási mechanizmus részletes bemutatása szükséges. Az alperes hangsúlyozta, hogy a felperes elmulasztotta igazolni, hogy az alperes befizetéseit miként vette figyelembe mind forint, mind svájci frank alapon és a befizetésekhez képest hogyan alakult a tartozás. Figyelemmel arra, hogy az alperes vitatta a követelés összepszerúségét, ezért a felperes kötelezettsége lett volna az ellenérdekű fél számára is érthetően levezetni a hátralék összegét. Ezen felperesi kötelezettséget nem pótolhatja az elszámolás elveinek közzétevése, az egyes tételek jogcímének megjelölése, avagy részszámítások, amiből nem követhető a számszaki levezetés pontos menete, rész-, illetve végeredménye.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért azt a másodfokú bíróság teljes terjedelmében bírálta felül.

A fellebbezés nem alapos. A csatlakozó fellebbezés alapos.

A felperes fellebbezésében a követelés összepszerúségének bizonyítottságára hivatkozott, az alperes csatlakozó fellebbezése a kereseti kérelem jogalapja tekintetében érintette az ítélet indokolását, ebből következően a másodfokú bíróság először az alperes csatlakozó fellebbezésében foglaltakat vizsgálta.

Az alperes a Hpt. 213.§ (1) bekezdés a), b) c) és e) pontja alapján érvénytelenségi kifogást terjesztett elő és állította, hogy a felperesi jogelőd nem adott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázat körében.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a perbeli szerződés a Hpt. 213.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján nem érvénytelen.

Az 1/2016. PJE határozat 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembevételével.

Nem volt tehát helytálló alperes azon hivatkozása, hogy a szerződés érvénytelen, mert a kölcsön összege CHF-ben nincs megadva, mert ez nem érvényességi feltétel, az ÁSZF 4.1.2. pontja pontosan meghatározza azt is, hogy milyen árfolyamon került átszámításra a forint összeg.

A Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) és c) pontja kapcsán az elsőfokú bíróság szintén helyesen állapította meg, hogy a szerződés e vonatkozásban is megfelel a jogszabályban foglaltaknak. A szerződésben feltüntetésre került az ügyleti kamatláb (13,62%) és a THM (15,68%) mértéke is, az ÁSZF 4.5. pontja pedig részletesen bemutatja a THM kiszámítási módját.

Az alperes konkrét tényelőadást sem tett arra vonatkozóan, hogy miért tekinti a THM mértékét fiktívnek, melyek azok a költségek, amiket a felperesi jogelőd a THM számításánál nem vett figyelembe, noha a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet azt előírta, vagy melyek azok a költségek, amelyek felmerültek ugyan, de a perbeli szerződés mégsem tartalmazza azokat.

Osztható volt az elsőfokú bíróság álláspontja azzal kapcsolatban is, hogy a szerződés nem érvénytelen a Hpt. 213.§ (1) bekezdés e) pontja alapján sem, nem helytálló az az alperesi hivatkozás, hogy a törlesztőrészletek nincsenek meghatározva és nem is számíthatók ki.

A szerződés szerint az induló törlesztőrészlet havi 41.610 Ft, a további részlet kiszámítási módját pedig az ÁSZF 4.1.3. és 4.1.4. pontja tartalmazza. A törlesztőrészletek ezen meghatározási módja ugyancsak megfelel az 1/2016 PJE határozatban foglaltaknak.

Az alperes azonban a fentiekén túl állította azt is, hogy a felperesi jogelőd nem adott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról.

A másodfokú bíróság a kockázatteltárési kötelezettség vonatkozásában utal a Hpt. 213.§ (6) bekezdésében foglaltakra, mely szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.

A (7) bekezdés a) pontja értelmében a (6) bekezdésben meghatározott kockázatteltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.

A perbeli szerződés 7. pontja mindössze arról tartalmaz tájékoztatást, hogy a törlesztőrészletek, a hitel ügyleti kamatlába, az árfolyam-különbözetek ügyleti kamatlába és az induló THM az ÁSZF-ben meghatározott módon változhat, amit a felek a szerződés aláírásával tudomásul vesznek. Az ÁSZF az árfolyamkockázatról külön tájékoztatást nem tartalmaz, a hitel deviza összegének kiszámításánál, a törlesztőrészletek és az ügyleti kamatláb kiszámításánál utal ugyan az árfolyamváltozásra

(számlakonverziós deviza vételi, illetve eladási árfolyam, bázis árfolyam, aktuális deviza árfolyam) de csak egy számítási mód vagy képlet részeként. Ezen kívül a jelen szerződésre nem irányadó, csak a „havi fix” deviza alapú hitelkonstrukcióra vonatkozó, szélsőséges (25%-os) árfolyamváltozás esetén követendő eljárást rögzíti (4.8. pont), melynek következménye az árfolyam-különbözetre vonatkozó elszámolás.

A szerződés 10. pontja szerint az adós kijelentette, hogy a hitel esetleges árfolyamkockázatáról szóló tájékoztatót megértette és tudomásul vette.

Miután a szerződés és az ÁSZF csak a fentieket tartalmazza, ennek megfelelően az alperes is csak a fentiek tudomásul vételét ismerhette el aláírásával.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy a Hirdetményben is szerepel tájékoztatás az árfolyamkockázatról. A 2006. augusztus 31. napján kelt Hirdetmény valóban tartalmazza, hogy a forint árfolyamának intervenció sávja változhat, ami azt is jelenti, hogy a forint árfolyama is változik. Rögzíti továbbá azt is, hogy az árfolyamváltozás jelentősen befolyásolhatja a deviza árfolyamhoz kötött kölcsönök jövőbeni törlesztőrészleteinek nagyságát. Erre tekintettel felhívja a feleket arra, hogy a kölcsön felvétele előtt mérlegeljék annak kockázatát.

A másodfokú bíróság a fenti tájékoztatást azonban nem tudta figyelembe venni, mert a Hpt. már idézett 203.§ (6) bekezdése értelmében a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. Miután a szerződés az árfolyamkockázattal kapcsolatban csak az ÁSZF-re utal, ezért az adós aláírásával ennek tudomásul vételét ismerte el. Arra nézve semmilyen adat nem merült fel, hogy az adott Hirdetmény tartalmáról az alperes tájékoztatást kapott és írásbeli elfogadása arra is kiterjedne.

A másodfokú bíróság kiemeli azt is, hogy az ÁSZF-ben sincs utalás arra, hogy a szerződéshez tartozik egy Hirdetmény, mely az árfolyamkockázatról szól.

A tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez (nem, vagy nem a jogszabályoknak megfelelő teljesítéséhez) azonban sem a Ptk., sem a Hpt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, így maga a megkötött szerződés emiatt nem jogszabályba ütköző.

A Kúria 6/2013. Polgári jogegységi határozatának 3. pontja értelmében a pénzügyi intézményt a jogszabály alapján terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre. A 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja szerint a rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.

A másodfokú bíróság a fentieken túl kiemeli, hogy a perbeli szerződés fogyasztói szerződésnek minősül, ezért az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatónak meg kell felelnie a 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdésében foglalt világos és érthető megfogalmazás követelményének is. Az irányelvben foglalt követelmény értelmezésére az Európai Unió Bírósága jogosult, ez az értelmezés az árfolyamkockázattal kapcsolatban a C-186/16. és a C-51/17. sz. alatti döntésekben jelent meg, ezért az alperesi védekezés kapcsán az abban foglaltakat is figyelembe kellett venni.

A C-186/16. sz. alatti döntéssel egyezően a C-51/17. számú ítéletben is kimondta az Európai Unió bírósága, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönfelvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben

e követelmény magában foglalja, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

A perbeli szerződésben rögzített tájékoztatás ennek a követelménynek nem felel meg, a felperesi jogelőd által alkalmazott szerződési feltételekből csupán az állapítható meg, hogy az adós által fizetendő törlesztőrészlet összege függ az aktuális deviza árfolyamtól, továbbá az, hogy az árfolyamváltozás kockázatát az ügyfél viseli, egyéb tájékoztatást nem ad.

Nem rögzíti, hogy a kedvezőtlen árfolyamváltozás az adóst terhelő pénzügyi kötelezettséget megnövelheti. A tájékoztatásnak ezen túl ki kellett volna terjedni arra is, hogy az árfolyamváltozás miatt a fizetési kötelezettség jelentős mértékben nőhet, ekként az adós vállalása gazdasági következményeit felmérni nem tudta. Ebből az következik, ha a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást tartalmazó feltételei az átlagos fogyasztó számára nem világosak és nem érthetőek, ezért a Ptk. 209.§ (4) bekezdése értelmében tisztességtelennek minősülnek.

A felperes lényegében csak a kölcsön CHF összege és a törlesztőrészletek kiszámításának módját közölte az árfolyamkockázatról való tájékoztatásra utalással.

Figyelemmel arra, hogy az árfolyamkockázat fogyasztóra hárítása a szerződés elsődleges tárgyához tartozik, a főszolgáltatás részét képezi, ezért az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés tisztességtelenségének megállapítása a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségét eredményezi.

A másodfokú bíróság jelzi azt is, hogy miután a kikötés tisztességtelenségét nem a bíróság észlelte, hanem arra az alperes hivatkozott, ezért a bíróságnak nem kellett a felperest felhívni arra, hogy a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezménye tekintetében nyilatkozzon. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság utal a Kúria által létrehozott konzultációs testület 2016. június 8. napján tartott üléséről készült Emlékeztető 3. pontjában foglaltakra is.

Ezen túlmenően a felperes kizárólag a szerződésből eredő követelést szerezte meg, engedményesként érvényesíti a követelést, ezért a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezménye tekintetében keresetet sem terjeszthetett volna elő.

Az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény értelmében az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetőek el. Az érvénytelen szerződéshez nem fűződik a Ptk. 198.§ (1) bekezdésében meghatározott jogkövetkezmény, vagyis nem keletkezik kötelezettség a szolgáltatás teljesítésére, illetve jogosultság a szolgáltatás követelésére, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta az indokolás részbeni megváltoztatása mellett.

A kereseti kérelem jogalapja körében az alperes csatlakozó fellebbezése alapos volt, jogalap hiányában az összegszerűséget már nem kellett vizsgálni, ezért a fellebbezésben foglaltakra a másodfokú bíróság nem tért ki.

Alperes fellebbezése eredményes volt, ezért a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú perköltségét is megtéríteni, amely a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított (Áfa nélküli) ügyvédi munkadíjból és az alperes által lerótt 8.000 Ft fellebbezési illetékből áll.

Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
73.Pf.637.820/2018/6.

9

dr. Juhász Krisztina s. k.
a tanács elnöke

dr. Nemoda Valéria s. k.
előadó bíró

dr. Erményi Kinga s. k.
bíró